

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА ЕРӨӨ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГАТАЙ ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Гэрээний зорилго нь Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргаас **Ерөө** сумын Засаг даргатай 2023 онд хамтран ажиллах ажил, арга хэмжээ түүнд тохирсон санхүүжилт, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлж, эцсийн үр дүнг үнэлж, дүгнэх замаар төсвийн санхүүжилтээр үзүүлэх төрийн болон нийгмийн салбарын суурь үйлчилгээний чанар, үр ашгийг дээшлүүлэхэд оршино.

1.2.Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1, 7.1.1, 7.1.6, 7.1.7, 7.1.8, 40 дүгээр зүйлийн 40.1, Захиргааны ерөнхий хуулийн 52 дугаар зүйлийн 52.2.1, 57 дугаар зүйлийн 57.1, Иргэний хуулийн 195-205 дахь зүйлүүдийг тус тус үндэслэн энэхүү гэрээг нэг талаас **Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга Нацагдоржийн Лхагвадорж**, нөгөө талаас **Ерөө сумын Засаг дарга Батмөнхийн Сэргэлэн** нар 2023 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрөөс 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал буюу нэг жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

1.3.Уг гэрээнд Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга **Ерөө** сумын Засаг даргаас төсвийн санхүүжилтээр захиалж, хэрэгжүүлэх ажил, арга хэмжээний үр дүнд тавих шаардлага, гэрээний биелэлтийг дүгнэх болзол, бусад нөхцөлийг тусгав.

1.4.Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга, **Ерөө** сумын Засаг дарга нарын хооронд байгуулсан энэхүү гэрээтэй холбогдох харилцааг Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Архивын тухай хууль, Захиргааны ерөнхий хууль, Өрсөлдөөний тухай хууль, Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хууль, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Хүүхдийн эрхийг хамгаалах, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Тариалангийн тухай хууль, Орон нутгийн хамгаалалтын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хууль, Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Усны тухай хууль, Ойн тухай хууль, Газрын тухай хууль, Улсын бүртгэлийн ерөнхий хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, Зөвшөөрлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай хууль, Татварын багц хуулиуд болон холбогдох бусад хууль тогтоомжоор зохицуулна.

1.5.Энэхүү гэрээ нь харилцан тохиролцож баталсан нийт 17 хавсралт, "Авлига, ашиг сонирхлын зөрчилгүй ажиллах баталгаа"-ны хамт хүчин төгөлдөр байна.

Хоёр.Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын эрх, үүрэг

2.1.Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга нь дараах эрх, үүрэгтэй. Үүнд:

2.1.1.Гэрээний нөхцөлийг хэрхэн биелүүлж байгаад хяналт тавьж, ажил төрлийн байнгын уялдаатай ажиллана.

2.1.2.Гэрээний хэрэгжилтийг хангахтай холбогдуулан сумын Засаг даргад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг туслалцаа үзүүлж, мэдээллээр хангана.

2.1.3.Аймгийн төсвөөс сумдад олгох санхүүгийн дэмжлэг, тусгай зориулалтын шилжүүлэг, орон нутгийн хөгжлийн сангаас сумдад олгох орлогын шилжүүлгийн хуваарийг баталж, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс сар бүр сумын төрийн сангийн дансанд шилжүүлнэ.

Гурав.Сумын Засаг даргын эрх, үүрэг

3.1.Сумын Засаг дарга нь дараах эрх, үүрэгтэй. Үүнд:

3.1.1.Энэхүү гэрээний нөхцөлийн дагуу ажил, арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана.

3.1.2.Өөрийн сумын засаг захиргааны өмчлөгчийн эрх ашгийг хамгаалж хэрэгжүүлнэ.

3.1.3.Улсын төсвийн хөрөнгөөр ажил үйлчилгээ нийлүүлэх талаар өөрийн сумын нутаг дэвсгэр дэх төсвийн байгууллагын төсвийн шууд захирагч нартай гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө байгуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.

3.1.4.Улсын төсвийн хөрөнгөөр нийлүүлэх ажил үйлчилгээ болон түүний зарим хэсгийг гуравдагч этгээдээр /тухайн салбарт л хамаарах төсвийн байгууллага, төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн байгууллага, аж ахуйн нэгж гэх мэт/ гүйцэтгүүлэхээр харилцан гэрээлсэн бол тэдгээрийг тогтоосон хугацаанд нийлүүлэх асуудлыг хариуцна.

3.1.5.Сумын Засаг дарга нь өөрийн хариуцсан улсын төсвийн байгууллагын хөрөнгийг төлбөр болон үйл ажиллагааны зардлын хэмнэлт Төсвийн тухай хуулийн дагуу Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргатай зөвшилцсөний үндсэн дээр тухайн төсвийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангахад зарцуулах эрх мэдлийг тусгай журмын дагуу шилжүүлнэ.

3.1.6.Сумын Засаг дарга нь тогтоосон журам, маягтын дагуу ажил үйлчилгээ нийлүүлэлтийн улирал, жилийн тайланг үнэн зөв гаргаж, батлагдсан хугацаанд захиалагч /аймгийн Засаг дарга/-д хүргүүлэх ба ажил үйлчилгээ нийлүүлэх үүрэг, түүний үр дүнг аймгийн Засаг даргын өмнө хариуцна.

3.1.7.Аймгийн Засаг даргын амаар болон бичгээр өгсөн үүрэг чиглэлд заавал албан бичгээр тухай бүр хариуг ирүүлнэ.

3.1.8.Энэхүү гэрээнд заасан тогтоосон хугацаанд тайланг ирүүлж, үнэлж, дүгнүүлнэ.

Дөрөв.Гэрээг дүгнэх, үнэлэх

4.1.Сумын Засаг дарга гэрээний биелэлтийг улирал бүрийн дараа сарын 05-ны өдрийн дотор хавсралтад заагдсан ажил, арга хэмжээ бүрээр гаргаж тайлагнах бөгөөд жилийн эцсийн гүйцэтгэлийг 2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор хүлээгдэж буй гүйцэтгэлээр тайлагнаж, үнэлж, дүгнүүлнэ.

4.2.Аймгийн Засаг дарга нь ажил, арга хэмжээний хэрэгжилтийн улирлын тайланд дүгнэлт хийж, жилийн тайланд үнэлгээ хийнэ. Хэрэгжүүлэх ажил, арга хэмжээний тоо хэмжээ, чанарыг дараах арга, хэлбэрээр үнэлнэ.

а/Сумын Засаг даргаас ирүүлсэн тайлан, мэдээг Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам", 2021 оны "Тогтоолын хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай" 374 дүгээр тогтоолуудын дагуу үнэлж, дүгнэнэ.

б/Ажлын хэсэг томилж газар дээр нь үнэлгээ, дүгнэлт хийнэ.

Тав. Маргааныг шийдвэрлэх

5.1.Гэрээг байгуулах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах, хэрэгжүүлэхтэй холбогдон үүссэн маргааныг шийдвэрлэхдээ доорх зарчмыг баримтална. Үүнд:

5.1.1.Хэрэгжүүлсэн ажил, арга хэмжээний тоо хэмжээ, хугацаа, чанартай холбогдон үүссэн асуудлыг аль болох харилцан зөвшилцлийн дагуу шийдвэрлэж байх.

5.1.2.Ажил, арга хэмжээний өртгийг тодорхойлох, ажил, үйлчилгээний төлбөрийг шилжүүлэхтэй холбогдон үүссэн асуудлыг аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт хандаж зохицуулах арга хэмжээ авч байх.

5.1.3.Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон хууль, эрх зүйн холбогдолтой асуудлаар шаардлагатай гэж үзвэл аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт хандаж зөвлөгөө авч ажиллах.

Зургаа.Гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, гэрээг цуцлах, хүлээх хариуцлага

6.1.Гадаад, дотоод орчин өөрчлөгдсөнөөс гэрээг хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд хоёр тал бичгээр санал тавьж, гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.

6.2.Сумын Засаг даргын Монгол Улсын хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зөрчсөн үйлдэл гаргасан болон авлига, ашиг сонирхлын зөрчилд холбогдсон нь тогтоогдвол аймгийн Засаг даргын зүгээс гэрээг цуцлах эсвэл хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.

6.3.Сумын Засаг дарга нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй эсхүл хангалтгүй биелүүлсэн, 2 улирал дараалан тайлагналтыг хугацаа хоцроож ирүүлсэн болон огт тайлагнаагүй, аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж буй шуурхай болон нэгдсэн арга хэмжээ, хурал, сургалт, семинар, цугларалт, салбар чиглэлээр тайлан тавих ажилд хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 2-оос доошгүй удаа ирээгүй, хугацаатай, хариутай бичиг, тайлан, мэдээ, судалгааг ирүүлээгүй, удаа дараа хоцроосон тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулна.

6.4. Гэрээний өөрчлөлтийг тухай бүрд нь бичгээр үйлдэн аймгийн Засаг дарга, сумын Засаг дарга нар гарын үсэг зурж, гэрээний анхны эх хувьд хавсаргана. Гэрээний анхны болон нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан эхүүдийн хувь тус бүрийг аймгийн Засаг дарга болон сумын Засаг дарга тус тус хадгална.

6.5. Гэрээнд тусгагдаагүй ажил, арга хэмжээ хэрэгжүүлэх асуудлыг талууд харилцан зөвшилцөж нэмэлт гэрээ байгуулах замаар шийдвэрлэж болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
НАЦАГДОРЖИЙН ЛХАГВАДОРЖ

ЕРӨӨ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
БАТМӨНХИЙН СЭРГЭЛЭН

2023 оны 02-р сарын 08-ны өдөр

**АВЛИГА, АШИГ СОНИРХЛЫН БОЛОН САНХҮҮ, ЁС ЗҮЙН
ЗӨРЧИЛ ГАРГАХГҮЙ АЖИЛЛАХ БАТАЛГАА**

2023 оны 02-р сарын 08-ны өдөр

Сэлэнгэ аймгийн **Ерөө** сумын Засаг дарга **Батмөнхийн Сэргэлэн** миний бие нь Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл болон Авлигатай тэмцэх газрын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангаж 2023 онд Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1, Захиргааны ерөнхий хуулийн 105 дугаар зүйлийн 105.1, Төрийн албаны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5, 6 дугаар зүйлийн 6.6, 20 дугаар зүйлийн 20.3, 40 дүгээр зүйл, 70 дугаар зүйлийн 70.1, Авлигын эсрэг хуулийн 2, 3 дугаар бүлэг, 33 дугаар зүйл, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 2, 3 дугаар бүлэг, 23, 27, 29 дүгээр зүйл, Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйл, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.7, 28 дугаар зүйл, Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.4, Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулиуд болон бусад холбогдох хууль тогтоомжуудыг нутаг дэвсгэртээ хэрэгжүүлэн ажиллаж, дээрх хуулиудтай холбоотой төрийн болон албаны, хувь хүний нууцыг чанд хадгалж, хамгаалан, мэдээллийг задруулахгүй байх, Авлига, ашиг сонирхлын болон санхүүгийн, ёс зүйн зөрчил гаргахгүй ажиллахаа энэхүү баталгааны хуудсаар гаргаж байна.

Миний бие нь албаны чиг үүргийн дагуу олж мэдсэн мэдээлэл, холбогдох баримт бичиг болон хувь хүний нууцыг бусдад задруулах, үзүүлэх, дамжуулах, үрэгдүүлэх, хууль бусаар ашиглах зэрэг бусад байдлаар зөрчсөн тохиолдолд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Баталгаа гаргасан:
Ерөө сумын
Засаг дарга **Б.Сэргэлэн**

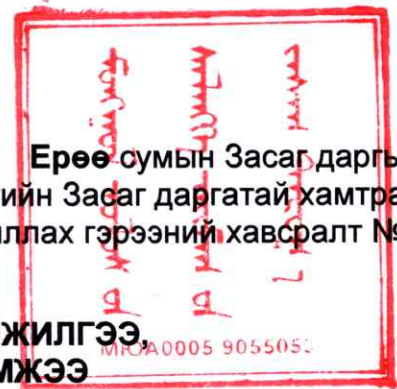

Баталгааг хүлээн авсан:
Сэлэнгэ аймгийн
Засаг дарга **Н.Лхагвадорж**

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №1

**ТӨРИЙН ЗАХИРГАА, ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ,
ҮНЭЛГЭЭНИЙ АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ**

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
1.1.Төр засгийн бодлого, шийдвэрийг орон нутагт хэрэгжүүлэх хүрээнд:	
1.1.1.Монгол Улсын хууль, тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангаж тайлагнах /Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн шийдвэр, УИХ, Засгийн газрын тогтоол, албан даалгавар, аймгийн ИТХ-ын тогтоол, аймгийн Засаг даргын захирамж, албан даалгавар/	Тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилт хангагдаж, үр дүн тооцогдсон байна.
1.1.2.Аймгийн Засаг дарга, Засаг даргын Тамгын газар, дээд шатны байгууллагаас өгсөн цаг үеийн үүрэг даалгаврыг шуурхай хэрэгжүүлж, тайлан мэдээ, хариутай бичгийг хугацаанд нь тайлагнаж ажиллах	Дээд шатны байгууллагуудын үүрэг даалгавар биелэгдэж, хугацаандаа тайлагнасан байна.
1.1.3.Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын ажиллах нөхцөлийг хангаж ажиллах	Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын үйл ажиллагаа хэвийн явагдах нөхцөл бүрдэнэ.
1.1.4.Аймгийн “Иргэдийн оролцоотой цахим хөгжлийн жил”-ийн төлөвлөгөөнөөс суманд хамааралтай зорилт, арга хэмжээг хяналтад авч хэрэгжүүлэн, үр дүнг тооцож тайлагнах	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт хангагдаж, үр дүн тооцогдсон байна.
1.2. Төрийн үйлчилгээний ил тод, шуурхай байдлыг хангаж, сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх хүрээнд:	
1.2.1. “Ёс зүйн зөрчилгүй аймаг” хөдөлгөөнийг сум, орон нутгийн хэмжээнд өрнүүлж, бүх шатны төрийн байгууллагуудыг хамруулах	Хөдөлгөөнийг өрнүүлж, ёс зүйн зөрчлийг өмнөх оноос бууруулсан байна.
1.2.2. “Таныг сонсьё” арга хэмжээг төр, төсвийн бүх шатны байгууллагуудад зохион байгуулж, иргэдээс гаргасан өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн дундаж хугацааг 12 хоног байхаар тооцож ажиллах	Арга хэмжээ зохион байгуулагдаж, өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн дундаж хугацааг зорилтот түвшинд хүргэсэн байна.
1.2.3. Монгол Улсын төрийн дээд одон медаль, салбарын болон аймаг, орон нутгийн шагналд иргэд, төрийн албан хаагчдыг холбогдох журмын дагуу тодорхойлох /Ардын Их Хурлын 1990 оны 148, МУ-ын Ерөнхийлөгчийн 1999 оны 71 дүгээр зарлиг, Засгийн газрын 1997 оны 54 дүгээр тогтоол, аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 134 дүгээр тогтоол/	Дүрэм, журмын хэрэгжилт хангагдана.
1.2.4.Цахим хурлын төхөөрөмжийн бэлэн	Цаг хугацаа, зардал

байдлыг хангаж, цахим хурал, сургалт, зөвлөгөөнд тогтмол оролцох	хэмнэгдэж, мэдээ, мэдээллийг түргэн шуурхай солилцох нөхцөл бүрдэнэ.
1.2.5.Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон дагалдан гарсан дүрэм журмын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор сум, тосгодын албан ёсны цахим хуудсыг шинээр үүсгэж, байнгын тасралтгүй ажиллагааг ханган, мэдээ мэдээллийг тогтмол шинэчлэх	Орон нутгийн мэдээ мэдээллээр иргэд хангагдах нөхцөл боломж бүрдсэн байна.
1.2.6.Цахим шилжилтийн хүрээнд И-Монгол системээр иргэдэд төрийн үйлчилгээг операторын горимоор 1 болон 2 шатлалт үйлчилгээг үзүүлэх арга хэмжээг авч, сум орон нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгжид сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах	Төрийн байгууллагуудын цахим шилжилтийн үйл явцад дэвшил гарч, иргэдэд төрийн үйлчилгээг шуурхай хүргэсэн байна.
1.2.7.Төрийн байгууллагуудын дотоод үйл ажиллагааны удирдлагын нэгдсэн систем /ERP/-д төр, төсвийн байгууллагуудыг нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	Сум, тосгодын төр, төсвийн байгууллагууд системд нэвтэрч, албан хаагчид өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа ашиглаж эхэлсэн байна.
1.3.Хүний нөөцийн хөгжлийг хангах ажлын хүрээнд:	
1.3.1.Сумын Засаг даргын Тамгын газарт чиг үүргийн шинжилгээ хийж, бүтэц орон тоог шинэчлэн баталж, албан тушаалын тодорхойлолтыг эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авч мөрдүүлэх	Чиг үүргийн шинжилгээ хийж, албан тушаалын тодорхойлолтыг батлуулсан байна.
1.3.2.Төрийн албан хаагчдыг чадавхжуулах "Менторшип" хөтөлбөрт албан хаагчдыг хамруулж мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх	Хөтөлбөр аймгийн хэмжээнд хэрэгжиж, албан хаагчдын мэдлэг, ур чадвар дээшилнэ.
1.3.3.Нээлттэй ажлын байр арга хэмжээг сум, орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулж, сул орон тоог нөхөх арга хэмжээг авах	Ажлын байрны сул орон тоо нөхөгдөж, ажлын бүтээмж нэмэгдэнэ.
1.3.4.Төрийн албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах	Сумын нийт төрийн албан хаагчдын 70-аас доошгүй хувийг хамруулсан байна.
1.3.5.Төрийн албан хэрэг хөтлөлтийг кирилл болон үндэсний бичгээр хослуулан явуулах ажлыг эхлүүлж, төрийн бүх шатны байгууллагуудад сургалт зохион байгуулах	Албан хаагчдын төрийн албан хэрэг хөтлөлт, үндэсний бичгийн мэдлэг чадвар дээшилнэ.
1.3.6.Төрийн захиргааны удирдах болон гүйцэтгэх, төрийн үйлчилгээний удирдах албан тушаалын сул орон тоо гарсан тухай бүрд захиалгыг Төрийн албаны зөвлөлийн салбар зөвлөлд хүргүүлж нөхөх арга хэмжээг авах	Төрийн албаны тасралтгүй байдал хангагдана.
1.4.Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үр дүнг тооцох ажлын хүрээнд	
1.4.1.Бодлогын баримт бичгүүдийн суманд хамааралтай заалтын хэрэгжилтийг хангаж, үр дүнг иргэд олон нийтэд мэдээлж, тайлан мэдээг хугацаанд нь холбогдох газарт хүргүүлэх /Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024, аймгийн Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн 2023 оны	Бодлогын баримт бичгүүдийн хэрэгжилт хангагдан иргэд олон нийтэд мэдээлж, хугацаанд нь тайлагнасан байна.

хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө/	
1.4.2.Төрийн байгууллагуудын иргэдэд үзүүлж буй үйлчилгээний чанар хүртээмж, цаашид орон нутагт хэрэгжүүлэх ажил арга хэмжээний талаар улирал бүр хэрэглэгчийн үнэлгээ авах ажлыг зохион байгуулж, үр дүнг тооцох	Шийдвэр гаргах түвшинд иргэдийн оролцоно нэмэгдэнэ
1.4.3.Сум орон нутагт зохион байгуулсан ажил арга хэмжээний мэдээг тухай бүр олон нийтэд мэдээлж, аймгийн Засаг даргын хэвлэлийн алба, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудад дамжуулан түгээх ажлыг тогтмолжуулах	Орон нутгийн мэдээлэл олон нийтэд сурталчлагдсан байна.
1.4.4.Олон нийтийн сүлжээнд байршуулсан төрийн болон нийтийг хамарсан ажил арга хэмжээнүүдийн мэдээ мэдээллийг тухай бүрт төрийн захиргааны дээд шатны байгууллагад мэдээлэх	Мэдээллийн ил тод байдлын урсгал чанаржсан байна.
1.5.Бусад ажил арга хэмжээ:	
1.5.1.Гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, түүнийг бууруулахад чиглэгдсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	Гамшиг ослын гаралт буурсан байна.
1.5.2.Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний стандартын шаардлага ханган ажиллаж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж ажиллах	Төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгжийн хамтын ажиллагаа сайжирсан байна.

___оОо___

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №2

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
2.1. Авлигатай тэмцэх үндэсний /УИХ-ын 2016 оны 51 дугаар тогтоол/ хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, авлига, албан тушаалын гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажил, арга хэмжээ, аяныг зохион байгуулах	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажлууд зохион байгуулагдаж, сахилга хариуцлага дээшлэн, энэ төрлийн гэмт хэргийн тоо буурсан байна.
2.2. Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангах, хүний эрхийн талаарх хууль тогтоомж, батлагдсан хөтөлбөрийг иргэд, байгууллагад сурталчлах ажлыг зохион байгуулах	Хүний эрхийн зөрчил, гомдол буурсан байна.
2.3. Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх /МУЗГ-ын 2018 оны 50-р тогтоол/ үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, "Цахим эрх зүйн хөтөч" /www.e-khutuch.mn/-ийн хэрэглээг нэмэгдүүлэн, хууль тогтоомжийн сургалт, хэлэлцүүлэг, сурталчилгааны олон талт ажлыг зохион байгуулах	Хууль, эрх зүйн сургалт, сурталчилгааны чанар, хүртээмж сайжирч, иргэдийн хууль, эрх зүйн мэдлэг, боловсрол дээшилсэн байна.
2.4. Захиргааны шийдвэрийн хувийн хэргийг бүрдүүлж, зайлшгүй гаргах шаардлагатай захиргааны хэм хэмжээний актуудыг гарган мөрдүүлж, захиргааны шийдвэр гаргахдаа нөхцөл байдлыг тогтоон, сонсох ажиллагааг явуулж, иргэд, оролцогчдын оролцоог хангаж ажиллах	Захиргааны шийдвэр гаргах ажиллагаанд иргэдийн оролцоо нэмэгдэж, Захиргааны ерөнхий хуулийн хэрэгжилт хангагдсан байна.
2.5. Архивын өрөө, зориулалтын техник, хэрэгслийг шийдвэрлэн, 2023 онд зохион байгуулагдах "Төрийн байгууллагын ажлын зохион байгуулалт, архив, албан хэрэг хөтлөлтийн улсын үзлэг"-ийн бэлтгэлийг хангаж, "хангалттай сайн" үнэлэгдэх	Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн стандарт хангагдаж, архивын ажил үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.
2.6. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, тогтоомж, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах ажлыг үр дүнтэй төлөвлөн хэрэгжүүлж, гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралтыг өмнөх оны мөн үеэс бууруулах	Хууль тогтоомж, хөтөлбөрийн хэрэгжилт хангагдан, гэмт хэргийн гаралт буурч, иргэдийн эрүүл, аюулгүй, тайван орчинд амьдрах нөхцөл бүрдсэн байна.
2.7. Суманд үйл ажиллагаа явуулж буй сүм хийдийг хуулийн дагуу үйл ажиллагаа явуулахад хяналт тавьж, зөвшөөрөлгүй сүм хийдийг хуулийн этгээдийн бүртгэлд хамруулах, хамрагдаагүй сүм хийдийн үйл	Төр, сүм хийдийн харилцаа хуулийн хүрээнд явагдаж, сүм хийдийн үйл ажиллагаанд

ажиллагааг таслан зогсоох	тавих төрийн хяналт сайжирна.
2.8.Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах, Өрсөлдөөний тухай, Зар сурталчилгааны тухай хууль, ШӨХТГ-аас зарласан жилийн хүрээнд тодорхой ажлуудыг төлөвлөн зохион байгуулж, үр дүнг тооцох	Холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилт хангагдаж, хэрэглэгчийн эрх ашиг хамгаалагдсан байна.
2.9.Зөрчлийн тухай, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийг сурталчилж, МУ-ын Засгийн газрын 2017 оны 195 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Албадлагын арга хэмжээ авсантай холбоотой хураан авсан хөрөнгө, орлого, эд зүйл, хэрэгслээс хохирол нөхөн төлүүлэх, улсын орлого болгох, устгах журам"-ын хэрэгжилтийг хангах	Төрийн байгууллагуудаас авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ хууль тогтоомжид нийцэж, төр, иргэн, хуулийн этгээдийн эрхийг хангахад чиглэгдсэн байна.
2.10.Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийг хэрэгжүүлж, бүртгэл судалгааг хуулийн дагуу явуулан тайлан мэдээг аймгийн ЗДТГ-т сар бүр мэдээлж тайлагнах	Гадаадын иргэдийн оршин суух, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй байдалд төрөөс тавих хяналт сайжирна.
2.11.Улсын хил хамгаалалтад иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, зарласан аян, ажил, арга хэмжээг Хил хамгаалах байгууллагуудтай хамтран үр дүнтэй зохион байгуулж, Хилийн тухай хуулиар хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлж ажиллах	Улсын хил хамгаалалтад оролцох иргэдийн оролцоо, нэмэгдэж, хил орчмын гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт буурсан байна.
2.12.Сумын Засаг дарга болон эрх бүхий албан тушаалтнаас тусгай зөвшөөрөл, энгийн зөвшөөрөл олгохдоо Зөвшөөрлийн тухай хууль, Захиргааны ерөнхий хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулж, хувийн хэргийг бүрдүүлж, хяналт тавьж ажиллах	Холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилт хангагдсан байна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №3

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

МНОА0005 9055053

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
3.1.“Хөдөө аж ахуйн салбарын 2023-2024 оны өвөлжилт, хаваржилтын бэлтгэл ажлыг хангах зарим арга хэмжээний тухай” Аймгийн Засаг даргын албан даалгаврын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Албан даалгаврын хэрэгжилт хангагдсан байна.
3.2.Малын тоо толгойн албан татварын орлогыг “Төсвийн тухай хууль”-ийн 60 дугаар зүйлийн 60.2.8 дахь заалтын дагуу зарцуулах, хяналт тавих	Малын тоо толгойн албан татвараас төвлөрсөн санхүүжилтийн 30-аас доошгүй хувийг мал сүргийн эрүүл мэндийг хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.
3.3.Тариалангийн бүс нутагт үржүүлж буй мал сүрэгт үзлэг ангилалт хийх, цөм сүрэг бүрдүүлэх, стандартын шаардлага хангасан үржлийн малыг ялган тэмдэглэж, мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэлжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Үзлэг ангилалтад хамрагдан, бүртгэлжүүлсэн мал сүргийн тоо өмнөх оноос 10 хувиар нэмэгдсэн байна.
3.4.Мал үржүүлэг технологийн ажил үйлчилгээний нэгжийг байгуулж, бог малын хээлтүүлэгчийн мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжид төвлөрүүлэх	Мал үржүүлгийн нэгж байгуулагдаж, нэгжид ялган суурилсан хээлтүүлэгчийн тоо өссөн байна.
3.5.Бэлчээрийн даацаас илүү гарсан малыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах	Таваарын малын 50-аас доошгүй хувийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах
3.6.Отор нүүдлээр ирсэн малчид, малын судалгаа мэдээллийг дэлгэрэнгүй гаргаж холбогдох арга хэмжээг тухай бүр авч ажиллах	Отор нүүдлээр ирсэн малчдад төрийн үйлчилгээ жигд хүртээмжтэй хүрнэ.
3.7.“АТАР IV” аяны хүрээнд газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг дэмжиж, нэмүү өртөг шингэсэн өрсөлдөх чадвартай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	Га-аас авах ургацын хэмжээг тариалалтын төлөвлөгөөний дагуу өмнөх оноос 5 хувиар нэмэгдүүлж, нэмүү өртөг шингэсэн өрсөлдөх чадвартай бүтээгдэхүүн бий болсон байна.
3.8.Тариалангийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг хуульд заасны дагуу өөрийн эзэмшлийн талбай, ургацаа бусдын халдлага болон малаас хамгаалах, хашаажуулах, ойн зурвас байгуулах ажлыг хийж гүйцэтгэх	Нийт тариалангийн талбайн 50-аас доошгүй хувийг хашаажуулж, 20 хувьд ойн зурвас байгуулах
3.9.Ургамал хамгааллын бодис бордооны зохистой хэрэглээнд хяналт шалгалт хийж, дотоод хорио цээртэй болон гоц	Ургамал хамгааллын бодисын зохистой хэрэглээний талаар мэргэжлийн байгууллагатай хамтран 3-

хөнөөлт организмыг устгах ажлыг зохион байгуулах	аас доошгүй удаа сургалт зохион байгуулж, хяналт шалгалт хийнэ.
3.10.Эрүүл ахуй, чанар, стандартын шаардлага хангасан зоорь, агуулах, элеваторын тоо хэмжээг нэмэгдүүлэх, бүртгэлжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Сумын хэмжээнд бүх зоорь, агуулах, элеваторыг бүртгэлжүүлэх
3.11.Усалгаатай тариалангийн талбайн тооллогыг зохион байгуулж, усалгаатай тариалангийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Усалгаатай тариалангийн хэмжээг 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.
3.12."Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд жимс жимсгэний тариалалтыг нэмэгдүүлэх, боловсруулах үйлдвэр байгуулах	Жимс, жимсгэний ургацын хэмжээг өмнөх оноос 10 хувиар нэмэгдүүлж, боловсруулах үйлдвэр байгуулсан байна.
3.13.Хүнсний хангамж-аюулгүй байдлыг хангах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 36 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Монгол Улсын Их хурлын 36 дугаар тогтоолын хүрээнд нийт тариалсан талбайн хэмжээ өмнөх оноос 10 хувиар нэмэгдүүлсэн байна.
3.14.Органик үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	Органик хүнсний тухай хуулийг аж ахуйн нэгж, иргэдэд хүргэх, сурталчлах, органик үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд дэмжлэг үзүүлэх ажлыг хэрэгжүүлсэн байна.
3.15.Сумын хөдөө аж ахуйн салбарыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангаж, бүтэц орон тоог бүрдүүлэн ажиллах	Хөдөө аж ахуйн салбарын ажиллах хүч бүрдэнэ.
3.16.Мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх нэгдсэн арга хэмжээг технологит хугацаанд шуурхай зохион байгуулах	Технологит хугацаанд урьдчилан сэргийлэх нэгдсэн арга хэмжээнд бүрэн хамрагдсан байна.
3.17.Мал, амьтны гэрчилгээ, баталгаажуулалтын нэгдсэн цахим системийн хэрэгжилтийг бүрэн нэвтрүүлэх	Мал эмнэлгийн нэгдсэн цахим системд бүрэн хамрагдсан байна.
3.18.Аймгаас зохион байгуулж буй үзэсгэлэн худалдаа, бусад арга хэмжээнд сумаа удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж, бүрэн хамруулах	Аймгаас зохион байгуулсан арга хэмжээнд бүрэн хамрагдсан байна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №4

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН САЛБАРЫН
АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ**

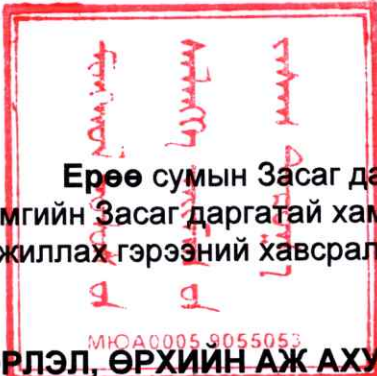
Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
4.1. Ойн санг гэрээгээр эзэмшиж буй нөхөрлөлүүдтэй хамтран ажиллах гэрээг шинэчлэх, үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалт хийж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах	Гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөлүүдийн үйл ажиллагаа сайжирсан байна.
4.2. Сумын хэмжээнд "Тэрбум мод" аяныг өрнүүлэн ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Ногоон байгууламжийн хэмжээ нэмэгдсэн байна.
4.3. Бүх нийтийн хог, цас цэвэрлэгээг тогтмол зохион байгуулж, тайлагнан "Хоггүй цэвэрхэн Сэлэнгэ аян"-ыг өрнүүлж, үр дүнг тооцох	Иргэдийн ая тухтай, цэвэр цэмцгэр, эрүүл орчинд амьдрах нөхцөл бүрдсэн байна.
4.4. "Стандартын шаардлагад нийцээгүй нүхэн жорлонг үе шаттайгаар ариутган устгах, булшлах замаар "Эко жорлон"-г хэрэглэж хэвших	"Эко жорлон"-г хэрэглэж, хөрс бохирдохоос хамгаалагдсан байна.
4.5. Агаар бохирдуулах бодисын хаягдал, агаарт үзүүлэх физикийн сөрөг нөлөөлөл, тэдгээрийн эх үүсвэрийн улсын тооллогыг төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан журмын дагуу холбогдох байгууллагатай хамтран гүйцэтгэх.	Тухайн орон нутгийн хэмжээнд хөдөлгөөнт болон суурин эх үүсвэрээс ялгарах агаар бохирдуулах бодисын хаягдлын хэм хэмжээ тодорхой болсон байна.
4.6. Булаг, шандын эхийг тохижуулах ажлыг зохион байгуулах	Булаг шандын эх хамгаалагдаж, ундарга сайжирсан байна.
4.7. Цөлжилтийн судалгаанд тулгуурлан үр шим нь буурсан тариалангийн талбайд хамгаалалтын ойн зурвас байгуулах, бэлчээрийн талхагдлыг бууруулах, сэлгэх, чөлөөлөх, шимт ургамал тарималжуулах ажлыг хийж гүйцэтгэх	Цөлжилт багасаж, ойн зурвас байгуулсан тариалан талбай нэмэгдэнэ. Бэлчээрийн талхагдал буурна. Ойжуулалтын талбай хэмжээ нэмэгдсэн байна.
4.8. Ойн мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэл хийлгүүлэн, ойн нөөцийг үр ашигтай ашиглах.	Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын тоо, Ойн нөөцийг үр ашигтай ашиглаж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний тоо нэмэгдсэн байна.
4.9. Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах, эргүүл, пост ажиллуулах, сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулах	Ойн хээрийн түймрийн тоо хэмжээ буурсан байна.
4.10. Ой, хээрийн түймэр гарсан тохиолдолд эзэн холбогдогчийг тогтоох, түймрийн улмаас экологид учирсан хохирлыг буруутай этгээдээс нэхэмжлэн барагдуулах ажлыг зохион байгуулах	Хариуцлагын тогтолцоо сайжирна.

4.11.Ой хээрийн түймэрт шатсан талбайг нэн тэргүүнд ойжуулах арга хэмжээ авах, ойжуулсан талбайд мал бэлчээхгүй байх	Ой хээрийн түймэрт шатсан талбай нөхөн сэргээгдсэн байна.
4.12.Газар эзэмшигч, ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын гэрээг дүгнэж, төлбөрийг төвлөрүүлэх	Газрын төлбөрийн орлого биелсэн байна.
4.13.Газар өмчлөхтэй холбогдсон хууль тогтоомжийг сурталчлан газар өмчлүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх	Газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах нөхцөл боломж бүрдсэн байна.
4.14.Хүрээлэн буй орчны гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах.	Гэмт хэргийн тоо буурна
4.15.Түгээмэл тархацтай, ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын судалгааг гаргаж, тусгай зөвшөөрөлтэй болон хууль бусаар ашигласан талбайн нөхөн сэргээлтийг холбогдох байгууллагаар хяналт тавиулан гүйцэтгүүлэх	Хуулийн хэрэгжилт хангагдаж, нөхөн сэргээлт хийгдсэн байна.
4.16.Уул уурхайн үйл ажиллагаанд тавих иргэдийн хяналтыг сайжруулж, биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг гүйцэтгүүлэх	Иргэдийн хяналт сайжирсан байна. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбай нэмэгдсэн байна.
4.17.Уул уурхайн хайгуул, ашиглалтын үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчээр хийлгэн, аймаг, сумын хамтарсан комисст хүлээлгэн өгөх	Ашиглалтанд өртсөн талбайд нөхөн сэргээлт хийгдсэн байна.
4.18.Бичил уурхай эрхлэгчдийн судалгааг хагас, бүтэн жилийн байдлаар шинэчлэн гаргах, үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэн, нөхөн сэргээлт хийлгэхэд хяналт тавих	Судалгаа шинэчлэгдэн, бичил уурхайчдын үүрэг хариуцлага нэмэгдсэн байна.
4.19."НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ-2024" нэгдсэн арга хэмжээний төлөвлөгөөний хүрээнд сумын хэмжээнд хийж гүйцэтгэх ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах	Төлөвлөгөө хэрэгжсэн байна.
4.20.Хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлж, ашигт малтмалын боловсуулалтын түвшинг нэмэгдүүлэх	Хариуцлагатай уул уурхай эрхлэгчид нэмэгдэж, экспортод чиглэсэн хүнд, хөнгөн үйлдвэрлэл хөгжиж байна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №6

ХУДАЛДАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ӨРХИЙН АЖ АХУЙГ ДЭМЖИХ, АЖИЛ АРГА ХЭМЖЭЭ

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
6.1.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2020 оны “Согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх цэгийн норматив тогтоох тухай” А/272 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангаж, Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем www.e-mongolia.mn -ээр согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөл шинээр авах болон сунгалтын үйлчилгээг авах	Согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх цэгийн тоог аймаг, суманд 1000 хүн ам тутамд 4 хүртэл байна. Үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байна.
6.2.Аймаг, сумын брэнд бүтээгдэхүүний тоог нэмэгдүүлэх, чанар, стандартад хяналт тавих	Орон нутгийн онцлог, давуу талыг тусгасан, байгальд ээлтэй, өрсөлдөх чадвартай, шинэ болон уламжлалт технологи бүхий брэнд бүтээгдэхүүнийг бий болгож, эдийн засгийн тогтвортой өсөлт бий болсон байна.
6.3.Сумдын баялаг бүтээгчдийн үйлдвэрлэсэн бараа, бүтээгдэхүүнийг сурталчлах, үзэсгэлэн худалдаа, экспо арга хэмжээг зохион байгуулах	Үйлдвэрлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, борлуулалт нэмэгдсэн байна.
6.4.Орон нутгийн онцлог, нөөцөд суурилсан чанар, стандартын шаардлага хангасан, зэх зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн үйлдвэрлэл, үйлчилгээг хөгжүүлэх	2-оос доошгүй үйлдвэрлэл, үйлчилгээнүүдийг бий болгосон байна.
6.5.Худалдаа үйлчилгээний салбарт ажиллагсдын дунд “Ажил мэргэжлийн уралдаан”, “Гадаад, дотоодын туршлага судлах аялал”, сургалтуудыг зохион байгуулах.	Уралдаан, туршлага судлах аялалыг зохион байгуулж, ур чадвар, үйлчилгээний соёлыг дээшлүүлсэн байна.
6.6.Төрийн худалдан авалтад дотоодын үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлэх ажлыг удирдан, зохион байгуулах	Дотоодын үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн түвшинг өмнөх оноос ахиулсан байна.
6.7.Хоршоо хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийг сайжруулах	Зээлдэгчийн мэдээллийг ЗМС-д нэгтгэж, мэдээлэл солилцоог сайжруулсан байна. Чанаргүй зээлийн эзлэх хувийг өмнөх оныхоос 50 хувиар бууруулна.

6.8.Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлтийн сүлжээг хоршооны бүтцэд тулгуурлан боловсронгуй болгож, загвар хоршоодыг байгуулах	Сүхбаатар, Хушаат, Мандал, Сант суманд загвар хоршоо байгуулагдсан байна.
6.9. "Монголд зочлох жил"-ийн хүрээнд худалдаа үйлчилгээний салбарын аж ахуйн нэгж, иргэдийг үйлчилгээний газрын гадна дотно тохижилт, өнгө үзэмж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах	Үйлчилгээ чанар сайжирч, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн газруудын тоо нэмэгдэнэ.
6.10.Арьс шир, ноос, ноолуурын анхан шатны боловсруулах, үйлдвэр цех байгуулах иргэд аж ахуй нэгжид дэмжлэг үзүүлэх	Орон нутагт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний чанар сайжирч, борлуулалт нэмэгдсэн байна.
6.11.Орон нутгийн бизнес эрхлэгчдийг чадавхжуулах, туршлага судлуулах арга хэмжээг зохион байгуулах	Бизнес эрхлэгчдийн мэдлэг чадвар дээшилнэ.
6.12."Сум бүрт нэг үйлдвэр үйлчилгээ хөтөлбөр"-ийн хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тооцох	Үйлдвэр үйлчилгээний нэр төрөл нэмэгдсэн байна.
6.13.Орон нутгийн хүн амыг хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүнээр хангах, нөөц бүрдүүлэх	Хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүний нөөц бүрдүүлсэн байна.
6.14.Ашиглагдахгүй байгаа барилга, байгууламжийг хоршоодод гэрээгээр ашиглуулах	Хоршоодын ажлын байр нэмэгдэнэ.
6.15.Төвөөс алслагдсан баг, тосгонд явуулын ахуйн үйлчилгээг хүргэх арга хэмжээг зохион байгуулах.	Ахуйн үйлчилгээний хүртээмж нэмэгдэнэ.
6.16."Хөх сав, канистергүй сум" хөдөлгөөнийг эрчимжүүлэн сав баглаа боодлын дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжин хүнсний зориулалтын бус хуванцар савны хор хөнөөлийг сурталчлах	Нэг өрхийн зориулалтын бус хуванцар савны хэрэглээг 15 хувиар бууруулж, хүнсний сав, баглаа боодлын хэрэглээний талаар хэрэглэгчдэд зөвлөиж, зөвлөгөө, сэрэмжлүүлэг түгээн сурталчилна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №7

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

МЦОА0005 905505

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
7.1. Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих төсөл, арга хэмжээг сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Сэлэнгэ аймгийн 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлтэй уялдуулан төлөвлөх	Төлөвлөгөөнд тусгахаар ирүүлсэн саналууд бодлогын баримт бичгүүдэд тулгуурлан үе шаттай төлөвлөгдсөн байна.
7.2. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх төсөл, арга хэмжээг "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын дагуу сумын иргэдийн 80-аас доошгүй хувийн саналд үндэслэн төлөвлөх, төлөвлөлт болон гүйцэтгэлийг Орон нутгийн удирдлагын системд бүрэн байршуулах	Орон нутгийн хөгжлийн сангаар санхүүжигдэн хэрэгжих төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт сайжирч, иргэдийн оролцоо нэмэгдэнэ.
7.3. 2024 оны Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжих төсөл, арга хэмжээний саналыг Сангийн сайдын 2018 оны 228 дугаар тушаалын дагуу боловсруулан 2023 оны 05 дугаар сарын 15-ны дотор аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт ирүүлэх	Хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтад тусгуулах суурь нөхцөл хангагдсан байна.
7.4. 2023-2024 оны төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлд ашиглагчийн хяналт тавьж, гүйцэтгэл, явцын талаарх мэдээллийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт ирүүлэх	Хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэлд тавих хяналт сайжирна.
7.5. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2023 оны төсвийн хөрөнгөөс авсан дотоодод үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүний тайлан, төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжиж буй хөрөнгө оруулалтын ажилд сумын иргэдийг ажлын байраар хангасан болон өрхийн үйлдвэрлэгчдээс бараа, бүтээгдэхүүнийг худалдан авсан талаарх тайланг нэгтгэн ирүүлэх	Орон нутгийн өрхийн үйлдвэрлэгчид дэмжигдсэн байна.
7.6. Хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажлын хүрээнд бий болсон хөрөнгийг бүртгэлжүүлж, өмчид бүртгэн, ашиглагч байгууллагыг тодорхойлон, хөрөнгө эзэнгүйдэх асуудлыг таслан зогсоох	Хөрөнгө оруулалтын үр өгөөж нэмэгдэж, ашиглалт сайжирсан байна.
7.7. Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж, гүйцэтгэл удааширсан, зогсонги байдалд орсон төсөл арга хэмжээг эрчимжүүлэх чиглэлээр ажил арга хэмжээ зохион байгуулж ажиллах	Ажил эрчимжүүлэх чиглэлээр ажил арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.
7.8. Төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр ашиг, худалдан авах ажиллагааг үр дүнтэй зохион байгуулах, худалдан авах ажиллагааны чиглэлээр сургалтад албан хаагчдыг хамруулж чадавхжуулахад анхаарч ажиллах	Холбогдох албан хаагчдыг хоёроос доошгүй сургалтад хамруулж чадавхжуулсан байна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №8

МНОА0005 9055052

**ХОТ ТӨЛӨВЛӨЛТ, ДЭД БҮТЦИЙН САЛБАРЫН
АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ**

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
8.1 Сумын хот төлөвлөлт, газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах, төлөвлөлтийн дагуу бүтээн байгуулалтын ажлыг хэрэгжүүлэх.	Хот төлөвлөлт газар зохион байгуулалтын оновчтой төлөвлөлт бий болж орчин нөхцөл сайжирсан байна.
8.2 “Амины орон сууц” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.	Иргэдийн амьдрах нөхцөл дээшилнэ.
8.3 Төв суурин газрын ус хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх ажлыг иргэд, аж ахуйн нэгжийн санаачлага оролцоотойгоор хийх.	Ус хангамж, ариутгах татуургын үйлчилгээний чанар, хүртээмж дээшилнэ.
8.4 Спорт цогцолборын барилга, залуучуудын чөлөөт цаг өнгөрөөх талбай, цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах.	Хүүхэд залуучуудын чөлөөт цаг болон бие бялдараа хөгжүүлэх тав тухтай орчин бүрдэнэ.
8.5 “Хашаандаа сайхан амьдарцгаая”, “Сумандаа сайхан амьдарья” аяныг өрнүүлж үр дүнг тооцох.	Аймаг, сумын өнгө үзэмж, иргэдийн ая тухтай амьдрах орчин бүрдэнэ.
8.6 Гэр хорооллыг инженерийн шугам, дэд бүтцэд холбох.	Дулааны алдагдал буурч, өртөг зардал хэмнэгдэж, иргэд тав тухтай амьдрах нөхцөл бүрдэнэ.
8.7 Эрүүл мэндийн төвүүдийн засвар үйлчилгээ, өргөтгөлийн барилгын ажлыг хийж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах.	Эрүүл мэндийн төвүүдийн иргэдэд үйлчлэх үйлчилгээ болон иргэд үйлчлүүлэх тав тухтай орчин бүрдэнэ.
8.8 Ерөө-Бугант чиглэлийн хатуу хучилттай 74 км автозамыг барьж байгуулах, холбогдох байгууллагад санал хүргүүлж, шийдвэрлүүлж автозам барих ажлыг эхлүүлэх.	Авто замын ашиглалт уртсаж, иргэдийн ая тухтай авто замаар зорчих нөхцөл бүрдэнэ.
8.9 “Сумын хөгжил: Инженерийн дэд бүтцийн хангамж” төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.	Иргэдийн амьдрах тав тухтай аюулгүй орчин бий болно.
8.10 Зам, барилга, байгууламж, инженерийн шугам сүлжээг шинээр барьж байгуулах, өргөтгөл, шинэчлэлт хийх тохиолдолд инженер геологийн судалгаа, дүгнэлт, хангагч байгууллагаас олгосон техникийн нөхцөлийг үндэслэн хийлгэж, эрүүл ахуйн болон шугам сүлжээний хамгаалалтын зурвас газрыг тогтоосон захирамж шийдвэрийг гаргасан байх.	Мэргэжлийн байгууллагаас олгосон техникийн нөхцөлийг үндэслэн хийснээр илүү чанартай зам, барилга, байгууламж баригдаж иргэд чанартай, баталгаатай орчинд амьдрах нөхцөл бүрдэнэ.

<p>8.11 Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн нөхцөлд инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтцийн хэвийн ажиллагааг хангах, засвар, арчлалтын ажлыг шуурхай гүйцэтгэх зорилгоор материал, тоног төхөөрөмжийн нөөцийг бүрдүүлэх, иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах, анхааруулах мэдээлэл, тэмдэглэгээг хийж бэлтгэсэн байх.</p>	<p>Иргэдийн тав тухтай аюулгүй амьдрах нөхцөл бүрдэнэ.</p>
<p>8.12 Орон нутгийн болон хот хоорондын нийтийн зорчигч тээвэр, шуудан тээврийн үйлчилгээг журмын дагуу зохион байгуулж цагийн хуваарь, маршрутыг мөрдүүлэх.</p>	<p>Орон нутгийн болон хот хоорондын нийтийн зорчигч тээвэр, шуудан тээврийн үйлчилгээ түргэн шуурхай цаг хугацаандаа ажиллах боломж бүрдэнэ.</p>
<p>8.13 Шаардлага хангахгүй, ашиглагдахгүй болсон эрчим хүч, холбооны агаарын шугамуудыг буулгах, гудамж талбайг хаягжуулах, суурилуулсан хяналтын камерын ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулах.</p>	<p>Иргэд илүү найдвартай баталгаатай орчинд амьдрах нөхцөл бүрдэнэ.</p>

—оОо—

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №9

БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

МХЭА0005 9055053

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
9.1.Бүх хүүхдийг сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын үйлчилгээнд заавал хамруулахын зэрэгцээ малчдын болон ялгаатай хэрэгцээтэй хүүхдүүдийг тэгш хамруулах, хөгжлийг дэмжих	Хүүхэд бүрийн онцлогийг харгалзсан боловсрол эзэмших тэгш боломжоор хангасан байна.
9.2.Хичээл сургалтын хоцрогдлыг нөхөж, сургалтын чанарыг дээшлүүлэн, элсэлтийн ерөнхий шалгалтын хэмжээст онооны дундажийг ахиулах	Сурагчийн мэдлэгээ хэрэглэх чадварт сургасан байна.
9.3.“Чадварлаг багш” арга хэмжээг хэрэгжүүлж, чадварлаг багш нарыг урамшуулах бодлого баримтлах	Багшийн гүйцэтгэлд ахиц гарсан байна.
9.4.Сургалтын байгууллагыг ухаалаг төхөөрөмжөөр хангахад дэмжлэг үзүүлэх	Цахим сургалтын орчин, нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.
9.5.Цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрны орчин дахь хүүхдийг хөгжүүлэх, хамгаалах	Хүүхдийн хөгжих, хамгаалах эрхийг дээдэлж, ээлтэй орчинг бүрдүүлсэн байна.
9.6.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сурах, хөгжих, хамгаалуулах эрхийг хангаж, сургалтын таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	Хүүхэд бүрийн онцлогийг харгалзсан боловсрол эзэмших тэгш боломжоор хангасан байна.
9.7.Орон нутгийн иргэдэд насан туршдаа суралцах тэгш боломжийг олгох, шаардлагатай нөхцөлийг нь бүрдүүлэх	Боловсролын үйлчилгээий чанарт ахиц гарсан байна.
9.8.Цэцэрлэг, сургуулийн хоол үйлдвэрлэлийн нөхцөлийг сайжруулж, мэргэжлийн хүний нөөцөөр хангах, туслах аж ахуйг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	Эрүүл Монгол хүнээ хамгаалсан байна.
9.9.Цэцэрлэг, сургуулийн дутагдаж байгаа мэргэжлээр орон нутагт шилжин ажиллах багш нарт орон нутгийн хөгжлийн сан, орон нутгийн төсвөөс дэмжлэг үзүүлэх	Мэргэжлийн багшаар хангагдсан байна.
9.10.Сумын түвшинд тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх чиглэлээр орон нутгийн томоохон аж ахуйн нэгж, гарааны бизнес эрхлэгчидтэй хамтран төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, орон нутагт тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэсэн байна.
9.11.“Үндэсний бичигтэн 2022-2024” хөдөлгөөнийг өрнүүлэх, үр дүнг тооцох	Хүүхэд, алба хаагчдынхаа үндэсний бичиг үсгээ хэрэглэх мэдлэг, чадварыг нэмэгдүүлнэ.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №10

МҮОА0005 9055053

БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТЫН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх, үр дүн
10.1.Спорт цогцолборын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг тогтмол нэмэгдүүлэх	Биеийн тамир, спортоор хичээллэх таатай боломж бүрдсэн байна.
10.2.Нийтийн биеийн тамир, спортыг иргэдийн эрүүл мэнд, идэвхтэй амьдралын хэв маяг, аж төрөх ёсны салшгүй хэсэг болгон хөгжүүлэх, шаардагдах санхүүг шийдвэрлэх	Иргэдийн 30 хувийг нийтийн биеийн тамир, спортын үйл ажиллагаанд хамруулсан байна.
10.3.Сургуулиудад хичээлээс гадуурх спортын дугуйлан секцийг хичээллүүлж, секц сургалтын тоо, хамрах хүрээг нэмэгдүүлэх	Спортын дугуйлан секцийн тоог нэмэгдүүлж, хичээллэгчдийн тоо өссөн байна.
10.4.“Хүн амын бие бялдрын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорил”-ын үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулж, иргэдийг хамруулах	Эрүүл амьдралын хэв маяг, зан үйлд сургах, аливаа саад, бэрхшээлийг даван туулах бие, сэтгэлийн тэсвэр хатуужилтай иргэнийг бэлтгэсэн байна.
10.5.Багийн, өвлийн, үндэсний спортын төрлүүдийг хөгжүүлэх, өвлөн уламжлуулах, сурталчлан таниулах ажлыг зохион байгуулах	Орон нутагтаа 1-2 төрлийн арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.
10.6.Орон нутгийн алдартай тамирчин, дасгалжуулагчдаар ёс зүй, зөв хандлага төлөвшүүлэх, эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягийг бий болгох талаар нийгэмд зөв зүйтэй үлгэр дууриалал болох нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах	Алдартай тамирчин, дасгалжуулагч багш нартай ёс зүй, зөв хандлага төлөвшүүлэх, эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягийг бий болгох талаар сургалт, уулзалт, нэрэмжит тэмцээнийг зохион байгуулсан байна.
10.7.“Спортлог Сэлэнгэчүүд” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Шалгуур үзүүлэлтийн дагуу үйл ажиллагааг зохион байгуулсан байна.
10.8.Иргэдийн дунд спортын олон төрөлт тэмцээнийг зохион байгуулах	Аймаг, бүсийн төлөвлөгдсөн арга хэмжээ болон орон нутгийн хэмжээнд иргэд болон төрийн албан хаагчдын дунд олон төрөлт арга хэмжээг зохион байгуулж, оролцуулсан байна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №11

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ 055053

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх, үр дүн
11.1. Нийгмийн эрүүл мэнд болон эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах чиглэлээр	
11.1.1 Алслагдсан сум, багийн иргэд, малчид тариаланчдад нарийн мэргэжлийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг явуулын хэлбэрээр үзүүлэх	Иргэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг цаг алдахгүй авч өвчнөөс шаардлагатай тохиолдолд эмчлэгдэж эрүүлжсэн байна.
11.1.2. Эх, нялхсын эрүүл мэндийг сайжруулж, өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах ажлыг эрчимжүүлэн, үр дүнг тооцож ажиллах	0-5 хүртэлх насны хүүхдийн сэргийлж болох эндэгдэлийг бууруулсан байна. Эхийн эндэгдэлгүй байна.
11.1.3.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөлийг бүрдүүлэн эрүүл мэндийн байгууллагын гадаад, дотоод орчны тохижилт (тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөч, тусгайлсан жорлон, дуут дохио гэх мэт)-ыг сайжруулах	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхдэд ээлтэй орчинг бүрдүүлж, хөрөнгө оруулалт нэмэгдсэн байна.
11.1.4 Улс орон даяар зохион байгуулагдаж байгаа урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгт өөрийн харьяа нутаг дэвсгэр дэх хүн амыг насны бүлгээр бүрэн хамруулах, энэ чиглэлд ажил олгогчид болон салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган манлайлж ажиллана.	Иргэд урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдаж, өвчлөлийг эрт үед нь илрүүлж, эмчилгээ хяналтанд хамрагдсан байна:
11.1.5 Цар тахлын үед эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хэвийн, тасралтгүй байдлыг хангаж, нөөцийг бүрдүүлэн, хэнийг ч орхигдуулахгүй ажиллана.	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангаж, нөөц бүрдүүлсэн байна.
11.1.6 Эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот хөтөлбөр, арга хэмжээг (“Эрүүл идэвхитэй амьдрал”, “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд”, “Хавдрын эсрэг”, “Харшлаас сэргийлэх”, “Эрүүл чийрэг эр хүн”, “Элэг бүтэн Монгол”, “Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх”, “Орчны эрүүл мэнд”) хэрэгжүүлж ажиллана.	Арга хэмжээний хэрэгжилтийг 80 хувьд хүргэнэ.

<p>11.1.7 Сэтгэцийн эрүүл мэнд ялангуяа хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд сэтгэл зүйн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, архи, тамхи, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хор хөнөөл, түүний талаарх мэдлэг олгох, хэрэглээг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх болон осол, гэмтлээс сэргийлэх (ахуйн орчны осол гэмтэл, уналт, авто тээврийн гэх мэт)-д салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган хамтран ажиллана.</p>	<p>Салбар дундын хамтын ажиллагаа сайжирч, иргэд халдварт бус өвчний мэдлэг хандлага сайжирсан байна.</p>
<p>11.1.8 Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хамралтыг нэмэгдүүлэх, Мөн тухайн сум, тосгоны малчин өрхийн жирэмсэн эмэгтэй, отор нүүдэл болон түр оршин суугаа явуулын жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг давхар хянах,</p>	<p>Жирэмсний эрт үеийн хяналт улс, аймгийн дунджаас дээгүүр байна. Эхийн ноцтой хүндрэл, амьгүй төрөлт, дутуу төрөлт буурсан байна.</p>
<p>11.1.9 Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд 9 сар, 18 сар, 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд, хөгжлийн цогц үзлэг тогтмол зохион байгуулна. (Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А/304, А/699, А/460 дугаар хамтарсан тушаал).</p>	<p>Хөгжлийн цогц үзлэгт 9 сар, 18 сар, 36 сартай хүүхдүүдийг бүрэн хамруулна.</p>
<p>11.1.10 Хүүхдийн амны хөндийн эрүүл мэндийг дэмжих, шүд цоорох өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг өөрийн орон нутгийн онцлогт тулгуурлан зохион байгуулах. (Үүнд "Эрүүл шүд" сэдэвт аяныг сургууль, цэцэрлэгүүдэд өрнүүлэх)</p>	<p>Үзлэгийг хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, өвчлөлийн 80 хувийг эмчилж эрүүлжүүлсэн байна.</p>
<p>11.1.11 Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож буй халдвар бус өвчин (элэг, хөх, умайн хүзүүний хорт хавдар, чихрийн шижин, цусны даралт зэрэг)-ний эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээнд иргэн бүрийг хамруулах, иргэдэд өгөх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг эрчимжүүлэн салбар хоорондын уялдааг ханган ажиллана.</p>	<p>Эрт илрүүлэг үзлэг, оношилгоо хийгдэж, иргэдийн мэдлэг, хандлага сайжирсан байна.</p>
<p>11.2.Хүний нөөцийг хангах чиглэлээр</p>	
<p>11.2.1.Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээнд гардан ажиллаж буй сувилагчийн тоог нэмэгдүүлж, эмч, сувилагчийн харьцааг 1:2-т хүргэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, орон нутгийн захиалгаар жилд сувилагч мэргэжлээр суралцагчийг шинээр сургах</p>	<p>Эрүүл мэндийн салбарын эмнэлгийн мэргэжилтнийг мэргэшүүлэх, давтан сургах бодлогын хэрэгжилтийг хангаж, боловсон хүчний мэдлэг ур чадварыг тогтмол дээшлүүлэн, дутагдалтай эмч мэргэжилтнээр хангаж ажилласан байна.</p>
<p>11.2.2. Дутагдалтай эмч, мэргэжилтнээр бүрэн хангаж, тэдний нийгмийн баталгааг хангах, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах чиглэлээр санаачлагатай ажиллаж,</p>	

<p>түрээсийн орон сууц болон бусад хэлбэрээр орон байртай болгох, мэргэшил олгох болон дээшлүүлэн сургах зардлыг шийдвэрлэх, урамшуулах, эмнэлгийн мэргэжилтнийг дээд шатлалын эмнэлэгт ажлын байранд дадлагажуулан сургах, сэлгэн ажиллуулах арга хэмжээг дэмжиж ажиллах</p>	
<p>11.3. Хүн амын эрүүл аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр</p>	
<p>11.3.1 Сумын ундны усны усны эх үүсвэрийн онцгой, энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийн хэрэгжилтэд хяналт тавих</p>	<p>Хүний эрүүл, аюулгүй амьдрах таатай орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүрээлэн байгаа орчны хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлнэ.</p>
<p>11.3.2 Харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ хүн амыг эрүүл ахуй, стандартыг хангасан ундны усаар тогтвортой, хүртээмжтэй хангах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж ундны усны эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх</p>	<p>Хүний эрүүл, аюулгүй амьдрах таатай орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүрээлэн байгаа орчны хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлнэ.</p>
<p>11.3.3 Хүн амын хэрэглэж байгаа ундны болон ахуйн усны чанар, аюулгүй байдалд тухайн нутаг дэвсгэрийн төвлөрсөн болон төвлөрсөн бус ус хангамж хариуцсан байгууллага, албан тушаалтан холбогдох стандарт, дүрмийн дагуу хяналт, шинжилгээ хийж, усны чанарыг сайжруулах арга хэмжээг авах</p>	<p>Халдварт өвчин гарах эрсдэлийг бууруулна.</p>
<p>11.3.4 Ус хангамж, ариун цэврийн байгууламжийн сүлжээнд эрсдэлийн үнэлгээг тогтмол хийлгэх, гарсан үнэлгээний дагуу арга хэмжээг авах</p>	<p>Хүний эрүүл, аюулгүй амьдрах таатай орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүрээлэн байгаа орчны хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлнэ.</p>
<p>11.3.5 Ахуйн гаралтай хог хаягдал, эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг булшлах газарт тухайн сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлж тогтоолоор газрыг олгож, Засаг дарга захирамж гаргаж баталгаажуулан хүн, мал, амьтанд халдвар тараах, байгаль орчинд аюултай хог хаягдлыг эрүүл ахуйн нөхцөл, шаардлагын дагуу цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, тогтоосон тусгай цэгт булшлах</p>	<p>Хөрсний бохирдол буурна.</p>
<p>11.3.6 Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр хориглосон газар, цэг болон нийтийн эзэмшлийн зам, талбайд хүнсний бүтээгдэхүүнийг ил задгай худалдаалах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлүүлэхгүй байх</p>	<p>Хоол хүнсээр дамжих хордлого, халдвар гарах эрсдэл буурна</p>
<p>11.4. Эрүүл мэндийн даатгалын чиглэлээр хийх ажил, арга хэмжээнүүд</p>	
<p>11.4.1. Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх ялангуяа ядуу, эмзэг бүлгийн иргэдийг бүрэн хамруулах, энэ чиглэлээр орон нутгийн удирдлага, иргэдтэй хамтран ажиллах, эрүүл мэндийн даатгалын талаар</p>	<p>Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлж зорилтот бүлгийн иргэдийг хамруулах ажлыг эрчимжүүлж, эрүүл мэндийн даатгалын талаар мэдээлэл,</p>

мэдээлэл, сурталчилгааг тогтмол хийж,
эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг
шуурхай авах нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллах

сурталчилгааг тогтмол хийж, эрүүл
мэндийн тусламж, үйлчилгээг
шуурхай авах нөхцөлийг
бүрдүүлсэн байна.

—oOo—

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №12

СОЁЛ, УРЛАГИЙН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх, үр дүн
12.1.Соёл, урлагийн байгууллагад нэн шаардлагатай мэргэжилтэн бэлтгэх, мэргэшүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, ажилтны нийгмийн баталгааг сайжруулах	Шаардлагатай мэргэжлийн хүний нөөцөөр хангаж, мэргэжлийн боловсон хүчнийг тогтвор суурьшилтай ажиллах орчин, нөхцөлийг сайжруулсан байна.
12.2.Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалын хамгаалалтын дэглэм тогтоож, дурсгал нэг бүрээр кадастарт оруулах	Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалт зүйлийн хадгалалт хамгаалалт сайжирсан байна.
12.3."Удам угсаагаа дээдэлж, угийн бичгээ хөтөлье" жилийн аяныг зохион байгуулах	Төлөвлөгөө баталж хэрэгжилтийг хангах, төрийн байгууллагад ажиллагсдын 80 хувь, нийт өрхийн 70-аас доошгүй хувийг угийг бичиг хөтлүүлсэн байна.
12.4.Ажилтан, албан хаагчдыг сахилга, ёс зүйн зөрчил гаргуулахгүй байх урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулах	Хамт олны эвсэг уур амьсгал бүхий сэтгэл зүйн таатай ажиллах орчин бүрдсэн байна.
12.5.Соёл, урлагийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг иргэн, аж ахуй нэгж, төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах, түүх, соёлын дурсгалт зүйлсийг гэрээгээр хариуцагчдыг бодлогоор дэмжих	Багийн Засаг дарга нартай хамтран гурвалсан гэрээ байгуулж хариуцуулах, хууль бус малтлага гаргахгүй байх ажлыг зохион байгуулсан байна.
12.6.Нүүдэлчин ахуй, үндэсний өв, соёл, уламжлалыг сурталчлан таниулах "Би Монгол хүүхэд" нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах	Үндэсний өв, соёл, уламжлалаа дээдэлсэн Монгол хүнийг төлөвшүүлж, үндэсний агуулгатай 3-аас доошгүй контент бүтээсэн байна.
12.7. Орон нутгийн өөрийн онцлогт нийцсэн соёлын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, брэндийг тодорхойлж, "Алтаргана-2023" бага наадам, "Цагаан эсгийний баяр", "Өргөн Сэлэнгэ" хөгжмийн наадам, "Монгол өв соёл-Монгол дархлаа" эвент арга хэмжээг зохион байгуулах	Орон нутгийн соёлын нөөцөд тулгуурлан соёлын аялал жуучлал, соёлын үйлдвэрлэл, брэнд, бүтээгдэхүүн, эвент арга хэмжээг хөгжүүлсэн байна.
12.8 "Номын баяр-2023" арга хэмжээг зохион байгуулж, номын сангийн сан хөмрөгийн баяжилт хийхэд дэмжлэг үзүүлэх	Ном уншлагыг дэмжих соёлын олон талт ажлыг зохион байгуулж, сан хөмрөг, уншигчдын тоог нэмэгдүүлсэн байна.
12.9. Тусгай хэрэгцээт иргэдэд үзүүлэх соёлын	6-аас доошгүй арга хэмжээ

үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	зохион байгуулсан байна.
12.10.Монгол бичгийн өв соёл, эх сурвалжийг сурталчлах, "Бүх нийтээрээ хос бичигтэн" болоход уриалсан нөлөөлийн ажлуудыг зохион байгуулах	Үндэсний бичиг үсэг суралцагчдын тоо нэмэгдсэн байна.
12.11.Соёлын биет болон биет бус өвийг өвлөн уламжлагчийг батламжилж, шавь сургалт зохион байгуулж, "Нүүдэлчин Монгол" олон улсын фестиваль зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	Соёлын биет болон биет бус өвлөн уламжлагчийн бүртгэлийг нэмэгдүүлж, тэднийг сурталчлан таниулах 6-аас доошгүй арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.
12.12.Олон улс, улсын чанартай уралдаан тэмцээнд оролцох ардын авъяастан, хүүхэд багачуудад дэмжлэг үзүүлэх	30-аас доошгүй ардын авъяастан, хүүхэд залуучуудыг дэмжсэн байна.
12.13.Соёл, урлагийн байгууллагуудын тохижилтийн засвар хийх, хөгжим техник хэрэгслийг шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	Шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн судалгаа хийж, шат дараатай хангах, цахим орчинд ажиллах нөхцөлийг сайжруулсан байна.

ХҮН АМ ЗҮЙН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

МЮА0005 9055053

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх, үр дүн
13.1. Өрхийн хэмжээнд иргэдэд гэр бүлийн боловсрол олгох, цус ойртолтыг багасгах арга хэмжээ /хөтөлбөр/-г хэрэгжүүлж, мэргэжлийн байгууллагаас угийн бичгийн хөтлөлтийн асуудлаар мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөөг авах, багш ажиллуулж, иргэдийн угийн бичиг хөтлөлтийг нэмэгдүүлэх	Угийн бичиг хөтлөх арга зүйн 5 сургалт зохион байгуулж, угийн бичиг хөтөлдөг өрхийг 10-аар нэмэгдүүлсэн байна.
13.2 Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 18.1.2, 18.1.5, 19 дүгээр зүйлийн 19.1.2, 19.1.5, дахь заалтуудын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	Хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажилласан байна.
13.3 Хамтарсан багийн үйл ажиллагааг удирдлага арга зүйгээр хангаж, зардлыг орон нутгийн төсөвт тусган иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах	Кейс шийдвэрлэлтийг 98 хувьд хүргэх, хамтарсан багийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай хөрөнгийг орон нутгийн төсөвт тусган шийдвэрлүүлсэн байна.
13.4. Хүүхдийг эрсдэлт нөхцөлд орохоос урьдчилан сэргийлж, зорилтот өрх, гэр бүл, эрсдэлт нөхцөлд амьдарч буй хүүхдийг судлан тогтоож, хүүхдийн аюулгүй байдлыг хамгаалах, шаардлагатай тусламж үйлчилгээнд хамруулах	Зорилтот гэр бүл, эрсдэлт нөхцөлд амьдарч буй хүүхдэд 2 удаа эрсдэлийн үнэлгээ хийж, үйлчилгээ шаардлагатай өрх, гэр бүл, хүүхдэд хамгааллын үйлчилгээ 100 хувь үзүүлсэн байна.
13.5. Хүүхэд хамгаалал, залуучуудын хөгжлийг дэмжих чиглэлээр аж ахуй нэгж, байгууллагаас гаргаж буй санал санаачлагыг хөхүүлэн дэмжиж, хамтран ажиллах	Хүүхдийн элч, залуучуудын элчтэй хамтран хүүхэд хамгаалал, залуучуудын хөгжлийг дэмжих чиглэлээр 4 арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.
13.6. Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 57 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж, хурдан морь уралдаанч хүүхдийн эрх, аюулгүй байдлыг хангах	Хориглосон хугацаанд нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд Засаг даргын захирамжийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.
13.7. Залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	Залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийн хуралдааныг 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулж, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан баталж хэрэгжилтийг хангасан байна.
13.8 Жендэрт суурилсан хүчирхийлэл, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх чиглэлээр сургалт, сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах	2 аян, 10 сургалт, нөлөөллийн ажил зохион байгуулах

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №14

МНОАУ005 905505

**ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ, НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ**

Ажил арга хэмжээ	Хүрэх, үр дүн
14.1 Хөдөлмөр эрхлэлт	
14.1.1.Зорилтот бүлгийн өрх, иргэнд дэмжлэг үзүүлэх зэргээр ажил хөдөлмөр эрхлэх, тогтмол орлого олох боломжийг бүх талаар дэмжин ажиллах	Хөдөлмөрлөх, орлого олох боломжийг нь бүрдүүлсэн байна.
14.1.2.Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрүүдийн санхүүжилтийн дэмжлэгт иргэн, аж ахуй нэгжүүдийг хамруулж байнгын ажлын байр бий болгох	Байнгын ажлын байр бий болсон байна.
14.1.3.Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагдсан өрхийн хөдөлмөрийн насны ажил хөдөлмөр эрхлэх боломжтой иргэдийг ажилд зуучлан ажлын байраар хангаж, өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэхэд нь дэмжлэг үзүүлж хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнээс түтгэлзүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагдаж байгаа өрх иргэдийн тоо буурсан байна.
14.1.4.Аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдэд сурталчлах “ХАБЭА-н сарын аян-2023” арга хэмжээг зохион байгуулах	Аймгийн хөтөлбөр хэрэгжиж иргэд, албан хаагчдын ойлголт, мэдлэг нэмэгдсэн байна.
14.1.5.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, иргэн, тэдний асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийг аливаа сургалт нөлөөллийн ажил, хэлэлцүүлэгт хамруулж, саналыг нь сонсох замаар тэдний нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлэх	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэгш боломжийг хангасан байна.
14.2 Нийгмийн хамгаалал	
14.2.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, тэдний эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр ажилладаг иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжих	Иргэний нийгмийн байгууллагын үйл ажиллагаа идэвхжсэн байна.
14.2.2.Ахмад настны хөгжил, оролцоог хангах үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх	Ахмад настны оролцоо нэмэгдсэн байна.
14.3 Нийгмийн даатгал	
14.3.1.Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг бүрдүүлэх	7,618,317.29 мянган төгрөгийн орлого бүрдсэн байна. Үүнээс: Бугант тосгон 605,979.24 мянган төгрөгийн

	шимтгэлийн орлого бүрдсэн байна
14.3.2.Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг бүрдүүлэх	7,632,178.2 мянган төгрөгийн орлого бүрдсэн байна. Үүнээс: Бугант тосгон 612,608.8 мянган төгрөгийн орлого бүрдсэн байна.
14.3.3.Шинээр шимтгэл төлөгч ажил олгогчдын тоог нэмэгдүүлэх	Шинээр 3 ажил олгогчийг нийгмийн даатгалд хамруулсан байна. Үүнээс: Бугант тосгон 1 ажил олгогчийг нийгмийн даатгалд хамруулсан байна.
14.3.4.Шинээр албан журмын даатгалд даатгуулагчдын тоог нэмэгдүүлэх	Шинээр 67 даатгуулагч албан журмын даатгалд хамрагдсан байна. Үүнээс: Бугант тосгон 6 даатгуулагч албан журмын даатгалд хамрагдсан байна.
14.3.5.Шинээр сайн дурын даатгалд даатгуулагчдын тоог нэмэгдүүлэх	Шинээр 47 даатгуулагч сайн дурын даатгалд хамрагдсан байна. Үүнээс: Бугант тосгон 4 даатгуулагч сайн дурын даатгалд хамрагдсан байна.
14.3.6.Шинээр сайн дурын даатгалд хамруулах малчдын тоог нэмэгдүүлэх	Шинээр 108 малчдыг сайн дурын даатгалд хамруулсан байна. Үүнээс: Бугант тосгон 5 малчдыг сайн дурын даатгалд хамруулсан байна.
14.3.7.Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх	Малчин 262, тодорхой хөдөлмөр эрхлээгүй иргэд 175, оюутан суралцагчид 75 нийт 513 даатгуулагчдыг хамруулсан байна. Бугант тосгон Малчин 50, тодорхой хөдөлмөр эрхлээгүй иргэд 117, оюутан суралцагчид 29 нийт 197 даатгуулагчдыг хамруулсан байна.
14.3.8.Шимтгэлийн хуримтлагдсан өр авлагыг 20-оос доошгүй хувиар бууруулах	Өр авлага 199,287.15 мянган төгрөгөөр бууруулсан байна. Үүнээс: Бугант тосгон 28,040.29 мянган төгрөгөөр бууруулсан байна.
14.3.9.Тайлант хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өр үүсгэхгүй байх	Өр үүсгэхгүй ажилласан байна.
14.3.10.Нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаа, хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулах	Иргэдийн мэдлэг дээшилсэн байна.

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №15

ЭДИЙН ЗАСАГ, ТӨСӨВ САНХҮҮГИЙН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
15.1. Санхүү, төсвийн бодлогыг хэрэгжүүлэх зорилгоор гаргасан заавар журмыг үндэслэн өөрийн харьяа нутаг дэвсгэрт арга зүй, зохион байгуулалтын шуурхай удирдлагаар хангаж, үр дүнг аймгийн Засаг даргын өмнө хариуцах	Орон нутгийн төсөв, санхүүгийн бодлого сайжирна.
15.2. Аймгийн Засаг даргын баталсан сар, улирлын хуваарилалтыг үндэслэн сумын төсвийн байгууллагын сар, улирлын хуваарилалтыг батлан мөрдөж, санхүүжилт, төлбөр тооцоог хуваарийн дагуу сумын төрийн сангийн дансаар дамжуулан гүйцэтгэх	Төсвийн сар, улирлын хуваарийг төсвийн байгууллагуудад чирэгдэлгүй түргэн, шуурхай үйлчилгээг бий болгож, иргэдэд үйлчлэх төсвийн байгууллагын үйл ажиллагаа сайжирна.
15.3. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн дагуу төсвийг хэмнэлттэй зарцуулж, хяналт тавьж ажиллах	Төсвийн зарцуулалт үр ашигтай байна.
15.4. Аудит болон хяналт шалгалтын байгууллагуудаас хийгдсэн шалгалтын зөрчил дутагдлыг арилгаж, цаашид давтан алдаа дутагдал гаргахгүй ажиллах	Зөрчил дутагдалгүй ажиллаж, санхүүгийн сахилга бат сайжирна.
15.5. Аймаг, сумын төсвийн орлогын бүрдүүлэлтэд хяналт тавин улсын болон аймгийн төсвийн орлогыг хуваарийн дагуу бүрэн төвлөрүүлэх, Төрийн албан хаагчийн цалингийн нэмэгдэл болон орон нутгийн нэмэгдлийг бүрэн олгож ажиллах	Төсвийн орлогын төлөвлөгөө биелүүлж, төрийн албан хаагчийн нийгмийн баталгаа хангагдана.
15.6. Төсвийн тухай хуулийн дагуу иргэд, олон нийтийн оролцоог хангасан, хөтөлбөрт суурилсан сумын 2024 оны төсвийн төслийг боловсруулж, хуулийн хугацаанд Санхүү, төрийн сангийн хэлтэст ирүүлэн хянуулах	Иргэдийн төсвийн шууд оролцоо нэмэгдэж, төсвийн төлөвлөлтийг бодитой төлөвлөсөн байна.
15.7. Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3 дахь заалтыг үндэслэн иргэдийн оролцоог хангаж, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээг батлан, зориулалтын дагуу зарцуулж, сар бүр Орон нутгийн хөгжлийн сангийн программд төлөвлөлт, зарцуулалтын талаарх үнэн зөв мэдээг оруулан аймгийн Засаг даргад тайлагнах	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэх төсөл, арга хэмжээний зарцуулалтыг улирал бүр иргэд, олон нийтэд ил тод тайлагнадаг болно.
15.8. Төрийн сангийн цахим Портал системийн нэвтрүүлэлтийг шуурхай зохион байгуулж, системийн мэдээллийн аюулгүй байдал,	Төрийн сангийн үйл ажиллагаа хэвийн явагдана.

<p>нууцлал, найдвартай, хэвийн үйл ажиллагааг хангаж ажиллах, төрийн сангийн дотоод хяналт шалгалт, нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны баримтын шалтгалтыг зохион байгуулах</p>	
<p>15.9.Төсөв болон төсвийн гүйцэтгэлийн сар, улирлын мэдээ тайланг Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан цаглабарын дагуу гаргаж иргэд олон нийтэд мэдээлж, төсвийн ил тод байдал, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган, Шилэн дансны шинэчилсэн цахим сайтад төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн мэдээллийн үнэн зөв, бодит байдалд хяналт тавих</p>	<p>Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг, харьяа дээд байгууллага болон иргэдэд цаг хугацаандаа үнэн зөв мэдээлэгдсэн байна.</p>
<p>15.10.Төрийн албаны тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төсвийн ерөнхий, ахлах нягтлан бодогчид тавигдах шаардлага, шалгуур журмыг мөрдөн сумын Санхүүгийн албаны даргыг аймгийн Засаг даргатай, төсвийн байгууллагуудын нягтлан бодогчийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн даргатай тус тус зөвшилцөн томилж, чөлөөлөх болон Санхүүгийн албаны боловсон хүчний тогтвортой ажиллах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэн ажиллах</p>	<p>Санхүүгийн алба тогтвортой ажиллах нөхцөл боломж бүрдэж, санхүүгийн сахилга, хариуцлага дээшилж, төрийн сангийн тогтолцоо бэхжинэ.</p>
<p>15.11.Нягтлан бодох бүртгэлийн хуулийн хүрээнд аж, ахуйн нэгж байгууллагуудын нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, хэрэгжилтийн байдалд зөвлөгөө өгөх, Нягтлан бодох бүртгэлийн хууль, Аудитын тухай хууль болон холбогдох заавар журмыг сурталчлах, аж ахуйн нэгж байгууллагуудын санхүүгийн тайлан хуулийн хугацаанд нэгтгэгдэж байгаа байдалд холбогдох санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлийн программаар дамжуулан хяналт тавих</p>	<p>Нягтлан бодох бүртгэлийн хуулийн хэрэгжилт хангагдаж, аж ахуйн нэгжийн бүртгэл сайжирна.</p>

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №16

СТАТИСТИКИЙН САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
16.1. 2023 оны сумдаас нэгтгэж ирүүлэх албан ёсны статистикийн 51 төрлийн мэдээг, 285 удаагийн давтамжтайгаар үнэн зөв, бодитой, цаг хугацаанд нь гаргаж, аймгийн Статистикийн хэлтэст ирүүлэх.	Албан ёсны статистикийн мэдээг Статистикийн хэлтэс хугацаанд нь хүлээн авсан байх бөгөөд боловсруулалт хийгдэж, үр дүнг хэрэглэгчдэд тархаасан байна.
16.2. Албан ёсны статистик мэдээ, тайлан, тооллого, судалгааны баталгаажуулалт, үнэн бодит байдал, чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх	Албан ёсны статистик мэдээ, тайлан баталгаажсан, үнэн зөв, бодит байдал сайжирсан байна. Сумдын төр, төсвийн байгууллагуудад статистик мэдээллийг тархаасан байна. Мэдээлэл хэрэглэгчдийн статистик мэдээллийн талаарх ойлголт сайжирч, хэрэгцээтэй мэдээллээр хангагдсан байна.
16.3. Аймгийн Засаг даргын 2017 оны 09 дүгээр сарын 08-ны өдрийн “Анхан шатны статистик мэдээ тайлангийн чанар, үр нөлөөг сайжруулах тухай” 05 тоот албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх	Анхан шатны статистик мэдээ, тайлан хугацаа хоцрогдолгүй, алдаагүй, чанартай гарсан байна. Баг, сумын түвшинд нийгэм, эдийн засгийн үзүүлэлтийн чанар сайжирч, хүртээмж дээшилсэн байна.
16.4. Хүн ам, өрхийн мэдээллийн онлайн сан дээр өрх, иргэний бүртгэл, мэдээлэл, хөдөлгөөн өөрчлөлтийг багийн Засаг дарга нараар цаг тухай бүрт нь хөтлүүлж, сангаас гарах тайлан мэдээг аймаг, сумын түвшинд ашиглуулах.	Баг тус бүр дээр хүн ам, өрхийн дэлгэрэнгүй бүртгэл тогтмол хөтлөгдөж, аймаг, сум, багийн удирдлагын түвшинд ашиглах хүн, ам өрхөд суурилсан нийгэм, эдийн засгийн байнгын мэдээллийн сантай болсон байна.
16.5. Өрхөд суурилсан “Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа”, “Ажиллах хүчний судалгаа”, “Цаг ашиглалтын судалгаа” болон бусад судалгааг явуулахад туслалцаа, дэмжлэг үзүүлж, удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах /сонгогдсон багт хөтөч ажиллуулах/	Судалгаанууд чанартай, үр дүнтэй явагдаж, судалгааны бүхий л мэдээллийг ҮСХ-нд хугацаанд нь дамжуулж, судалгааны үр дүнг нэгтгэх, боловсруулах, тархаах бүрэн боломж хангагдсан байна.

<p>16.6. Мал, тэжээвэр амьтдын тооллого болон бусад тооллогыг орон нутагтаа чанартай, үр дүнтэй зохион байгуулж, шаардлагатай санхүүжилт, хүн хүч, техник хэрэгслээр хангах, туслалцаа үзүүлэх</p>	<p>Тооллого чанартай, үр дүнтэй явагдаж, үр дүнг ҮСХ-нд дамжуулж, аймаг, сумын түвшинд мал тооллогын шинэчлэгдсэн мэдээллийн сан бий болсон байна.</p>
<p>16.7. Хуулийн дагуу 5 жил тутам зохион байгуулагддаг "Нийгмийн үзүүлэлтийн түүвэр судалгаа"-г сумандаа зохион байгуулахад удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах</p>	<p>Судалгаа чанартай, үр дүнтэй явагдаж, үр дүнг ҮСХ-нд хүргүүлсэн байна.</p>

Ерөө сумын Засаг даргын
аймгийн Засаг даргатай хамтран
ажиллах гэрээний хавсралт №17

**ҮНДЭСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ, БАТЛАН ХАМГААЛАХ
САЛБАРЫН АЖИЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ**

МНОА0005 9055653

Ажил, арга хэмжээ	Хүрэх үр дүн
17.1. Үндэсний аюулгүй байдалд хохирол учруулж болзошгүй үйл ажиллагаанаас сэргийлэх, таслан зогсоох, түүний шалтгаан, нөхцлийг судлан тогтоох, арилгах арга хэмжээ авч, энэ асуудлаар нутаг дэвсгэртээ байгаа үндэсний аюулгүй байдлыг хангах чиг үүрэгтэй албадад чиглэл өгч, холбогдох байгууллагад санал, хүсэлт тавьж ажиллах	Орон нутагт Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл, баримтлал хангагдсан байна.
17.2. Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийг мэдээллээр хангах журмын 2 дугаар бүлэгт тусгагдсан “Яаралтай мэдээ”, “Шуурхай мэдээ”-г тухай бүр, “Танилцуулах мэдээ”-г 7 хоног бүрийн Даваа, Пүрэв гарагийн 10:00-11:00 цагийн хооронд Цэргийн штабын 7036-2570, 9411-2802 дугаарын утсаар болон selenge_tssh@mod.gov.mn цахим хаягаар ирүүлж байх.	Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийг орон нутгийн мэдээ, мэдээллээр хангасан байна.
17.3. Төрийн болон албаны нууцын хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах, задрах, үрэгдэхээс урьдчилан сэргийлэх, хяналт, шалгалтыг сайжруулах	Төрийн алба хаагч бүр хуулийн заалтыг албандаа мөрдлөгө болгон ажилласанаар төрийн нууц хамгаалагдана.
17.4. Батлан хамгаалах багц хуулийг хэрэгжүүлэх, игэдэд сурталчлах, ажлыг зохион байгуулж хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах	Иргэд хуулиар хүлээсэн иргэний цэргийн үүргээ биелүүлэх мэдлэг мэдээлэлтэй болсон байна.
17.5. Иргэн-цэргийн харилцааг бэхжүүлэх, Зэвсэгт хүчний үйл ажиллагааг сурталчлан таниулах	Иргэн цэргийн харилцаа бэхжүүлэхэд болон хүүхэд залуус эх оронч, үндэсний үзэл төлөвшүүлэхэд дэмжлэг үзүүлсэн байна.
17.6. Ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдын дунд цэрэгжилтийн спортын цогцолбор “Дөл-2023” тэмцээний эхний шатыг сумандаа зохион байгуулж шалгарсан сурагчдыг аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд бэлтгэж оролцуулах	Ахлах ангийн сурагчид “Дөл-2023” тэмцээнд оролцсон байна.
17.7. Төрийн захиргааны болон төрийн улс төрийн албан хаагчдын цэргийн бэлтгэл сургалтыг аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Цэргийн штабтай хамтран зохион байгуулах.	Суманд Батлан хамгаалах үйл ажиллагааг зохион байгуулах чадамж нэмэгдэнэ.
17.8. Цэргийн бүртгэлийг зохион байгуулах, хөтлөх, хугацаат цэргийн албаны ээлжит татлага зохион байгуулах, гэрээт цэрэг элсүүлэх үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн, цэрэг татлагын байранд хүргэх болон холбогдох бусад зардлыг тухай сумын Засаг дарга хариуцах	Улс орноо батлан хамгаалах бэлтгэл нөөцийн боломж дээшилж, дайчилгааны бэлэн байдал хангагдана.
17.9. Сумын “Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүн, техникээр нөхөн хангах төлөвлөгөө”-нд тодотгол хийх, сумын Батлан хамгаалах товчоо, тосгоны дайчилгаа удирдах хэсгийн шинэчлэн батлагдсан орон тооны дагуу үүрэг гүйцэтгэх бүрэлдэхүүнийг бүрэн томилгоожуулж тэдэнтэй зохион байгуулах сургалтыг	Дайчилгаа зарлагдсан үед үүрэг гүйцэтгэх бие бүрэлдэхүүний ажил үүргийн хуваарь, тодорхой болж бэлэн байдал хангагдсан байна.

Цэргийн штабтай хамтран явуулах, түүнд шардлагатай зардлыг бүрэн хариуцах	
17.10. Дайчилгаанд шаардлагатай бараа материал, хэрэгсэл, автомашин болон бусад эд зүйлсээр хангах үүрэг хүлээсэн томилгоот иргэн, аж ахуйн нэгжтэй байгуулсан гэрээг тодотгох, шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, гэрээ цуцлах арга хэмжээг авч ажиллах	Дайчилгааны явуулах, түүнийг удирдах нөхцөл бололцоо бүрдсэн байна.
17.11. Цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хаах иргэдийг сонгон авах, тэдний албаны үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллах	Алба хаагч иргэдийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьсан байна.
17.12. Цэргийн бэлтгэл үүрэгтнүүдийг хуульд заасан хугацаагаар сургалтад хамруулах, тэднийг дайчилгааны командуудад оногдуулан бүртгэх	Дайчилгааны томилгоот бүрэлдэхүүний чадавх нэмэгдсэн байна.
17.13. Цэргийн албыг мөнгөн төлбөрийн хэлбэрээр орлуулан хаах иргэдэд мөнгөн төлбөр ногдуулж, төлөлтөд хяналт тавьж ажиллах	Улс орноо Батлан хамгаалахад хуулиар хүлээсэн үүргээ иргэн бүр биелүүлэх нөхцөл бүрдэнэ.
17.14. Цэргийн насны залуучуудын эрүүл мэндийг хамгаалах, эрүүлжүүлэхэд сумын эрүүл мэндийн төвтэй хамтран ажиллах, тэдэнд дэмжлэг үзүүлэх	Цэргийн насны залуучуудын эрүүл мэнд байдалд ахиц гарсан байна.
17.15. Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн бүрэлдэхүүний сургалтыг үе шаттай зохион байгуулах	Томилгоот нэгжийн бүрэлдэхүүний бэлтгэл, бэлэн байдал дээшилсэн байна.
17.16. Цэргийн бүртгэлд байгаа эрчүүдийн шилжилт хөдөлгөөнд хяналт тавьж бүртгэл хөтлөх	Цэргийн үүрэгтэний шилжилт хөдөлгөөнд тавих хяналт сайжирсан байна.
17.17. Хугацаат цэргийн алба хааж буй дайчдын ар гэрт дэмжлэг үзүүлэх, тэднийг халагдан ирэхэд нь хүлээн авах, суралцах болон хөдөлмөр эрхлэлт, зайлшгүй тохиолдолд амьжаргааны эх үүсвэрт орон нутгаас дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх	Цэргийн алба хаагчийн ар гэрт болон тэдэнд дэмжлэг үзүүлсэн байна.